

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELOFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — — — — 8 kor
Félvre — — — — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Reminiscor.

Igen! — emlékezem. Augusztus 28-a volt.

A lakosság éppen akkor szedte föl magát jóformán az éjszakai alvásból. Semmit sem sejtett. Nyugodt volt egészen.

Hétfe reggel volt. Alfalu templomában megelőző nap a predikáció is megnyugvást mondott. A lelkek hittek is a megelőző napok sok ijesztgetéseit félrebb téve.

E megkönnybedéssel ébredt fel mindenki a hét első reggelére. Még talán a legkisebb gyermek is?! . . .

Az ég is olyan csendes volt. Csupa életre keltő, aggodalmak és háborus ijedelmek elverésére moztató.

Még a magas bércek sem sejtettek semmit. Boldogan nyultak bele az emelkedő nap pirosságának tengerébe.

A pacsrta is magasra szállt. Telelt kebelével zengedezte reggeli dalát.

A fecskék is ropogósan csicseregtek ki egymásnak, amit a meghajlott sürgönydróton a játszadozó pirossagarak mellett éreztek. Ők is nyugodtak voltak. Örültek a szép augusztusi reggelnek.

Aztán jött egyszer még is egy rémséges hír.

Ősszekavart mindent. Az emberek lelkére sujtott kegyetlenül.

Az ákosfalvi templom.

Irta: Daniel Ferencné.

És megindult Csik, Háromszék . . . Megkezdte kalváriáját . . . Népvándorlás, a szó legszorosabb értelmében.

Mily szívettépő látvány a szakadatlanul egymást követő, fölpakolt szekerek beláthatatlan sora, négy nap — egy hét — három hét — négy hétig szüntelenül . . . az út mellett fekvő rétek- és szántóföldeken táborozó néptenger . . . a szekerek mellett fájdalmas arccal, lehorgasztott fejjel, kisírt szemekkel bandukoló gazda emberek, asszonyok . . . a szekereken 2–3 család podgyásza, gabonája, gyermeke . . .

Vasárnap este tört reánk a vad rabló horda, hétfőn este már érkeztek Barótra a kocsikon menekülő csikiak, felső háromszékiek. Indultak a barótiak is.

Egész éjjel szünet nélkül hallani a szekerek dübörgését, a hajtók lármáját, asszonyi jajveszékést; marha bögés, gyer-

melek sírás, lovak nyerítése egy borzalmas chaosszá olvadva veri fel az éj csendjét . . .
Kedden reggel már alig van valaki a községben, de a szekérláncolat nem szakad meg, már a szentgyörgyiek, csikszeredaiak is vonulnak végig az utcán, a sok gazdátlan jószág ide-oda futkos, hög . . .

Kilenc órakor, tehénszekérrel indulunk el mi is: öt nő és három gyermek. A férfiak a hartéren, egyik pedig nem mozdul el hazulról, míg ágyuszót nem hall, addig megpróbál valamit menteni. (Nem mentett meg semmit, nem hallott ágyuszót. ötödmagával d. u. 5 órakor szintén elindult gyalog az ágostonfalvi állomásra.)

Elindultunk . . . Mily egyszerű kis szó és mily tenger fájdalmat jelent, azt senki meg nem értheti más, mint aki átélte! Kilépní a kapun . . . Ott hagyva mindent, mit egy életet át gyűjt, szerez mindenki, hogy életét kellemessé, otthonát vonzóvá tegye. Ott hagyni azt a sok kedves tárgyat, melyek mindegyike szívéhez nőtt.

Ömlött a köny az arcok simaságán ép úgy, mint annak ráncain. Jajgatott mindenki. Futott. Szaladott. Csomagolt. Rejtett. Temetett. Vitelre készített úgy, amint e sohasem érzett, kiszabott percekben éppen csak lehetett.
Reminiscor! — csupán egy esetre.
Péntek este volt. A sok szekér a környéknek szintén ez uton járó községeivel együtt addig zajongott, gyűrődött, amíg a népes Alfalu egész az egynehányig megfogyatkozott.

A pénteki est nagyon csendes volt és olyan szomorú. A csillagok is alig gyúltak ki. Ha kigyultak is, hiányzott belőlük a szokásos játszadozó tűz. Szomoruan nézett le Alfalu nagy csendjére maga a hold is. Fényéből a csillogó ezüst neki is kihullott. A borolni akaró lehangolt égbolton a felegek mögé mindegyre visszahúzódott. Nagy szeme a föld nagy baját aggódva, ijedten lesegette.

A nagy község kiüresedett lakásai között szomorú volt a templom is. Az örök méces az oltár előtt a templom sötétjében véresen könnyezett. A durva ember miatt Alfalu gyermekei után készülődött maga az Úr is! . . .

A szép nagy harang e keserű estbe belekondult. Bugása neki is nehéz, bánatos, keserű volt.
Mostani hangjánál az édes apa nem

tette le kalapját udvarában. Az édes anya sem gyűjtötte össze a gyermekeit meleg falu otthonocskájába, hogy együtt mondják el:
Üdvözlégy Mária! . . .

Ekkor este az öreg anyóka sem szorongatta olvasóját itthon forró áhítattal!

Az öreg apó imaközötti sóhajait se hallhatta senki. Alfalu nagy utcáin ennyire kihalt minden!

A nagy harang kesergett. Siratta kiüzlött, elkergetett gyermekeit.

Könnyeztem én is. Sirt, zokogott, a hangos „Úrangyalába“ beleakadozott azaz egynehány is, akik a torony lábánál térdre állottan várták a harang utolsó esti megkondulását.

Ilyen estéje Alfalunak nem volt. Sirt az egész föld, könnyezett az ég is! . . .

A harang esti búcsúja után Alfalu még nehezebb lett.

A szomorú bánkodó estből mindegyre sűrűsödő éjszaka lett.

Az az egynehány harangszó után a sötét kerítésben körülvettem engem.

— Tisztelendő Úr! — hát most mit csinálunk? Még ezen az éjszakán bízhatunk-e? A Tisztelendő Úr lefekszik-e? . . .

Sirt, zokogott mindegyik!

Én biztattam őket, hogy fenn a jó Isten. Ne féljenek! Ő gondunkat viseli.

Nehezeket, nagyokat sohajtottak. Ta-

Kilépní a kapun, nem tudja lesz-e víz szatérés (oh hányan nem térnek többé vissza!) sha igen, mily pusztulást, mily rombolást talál! Kilépní . . . szívszaggató zokogással, vagy megdermedt fájdalommal egy könny nélkül . . . és beállni a szekerek sorába, menni, reggeltől estig, átkinlódva, átvirrasztva az éjszakákat szalmakazal aljában, szabad ég alatt, csürben és földre hintet szénán, elhagyott, puszta lakásokban . . . csak menni folyton, menni végtelen utakon, hegyeken és völgyeken, portfelhő- és szakadó esőben, nem tudva még a napot sem . . . egyforma nyomoruságot látva maga előtt és hagyva maga után . . . felfelsírva . . . elsirvatva egyenként az otthon hagyott virágokat, szárnyasokat, fehérneműt, ágyneműt, konyhát, mindent . . .

És e rettentő lelkiállapotban, még az imádságban nem lehetünk vigaszt, mert nem tudunk imádkozni! Egy összefüggő gondolatunk nincs . . . Az a tudat, hogy a legáltalánosabb, legalattomosabb ellenség garázdálkodik elhagyott otthonunk-

Oberbauer A. utóda Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek ruhák, zászlók, stb. gyára — Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

lán szólottak volna is, de az Isten nevénel megmaradtak, megnyugodtak.

Kezet szórítottunk. Elbúcsúztunk. Ők haza mentek szegényes kicsiny házukba Alfalú távoli széleibe.

Én is a szobámba mentem. Az est már koromsötét lett.

A korom sötétség szobámra is reánehuzodott.

A sötét szobában ébresztő óráim hangosan ketyegett. Mellette feledni kezdtem, hogy a központnak nagy körzetében most Alfaluban egyes-egyedül csak én lélekzem!

Sokáig hallgattam az óra ketyegését. Mellette észszerűtökosta össze a csata-teret képzeletem. Alvásról szó se lehetett.

Alfalú éjszakájának minden nyomása a lelkemre kerekedett. Tudtam, hogy a hivatalos jelentések szerint reggelig a dolgozó dülésre kerül.

Azon törtem a fejem, hogy vajjon hogy is lesz, de azért állottam a tüzet erős lélekkel.

Alfalú néma éjszakájába csak az éhes macskák nyávogtak bele. Keresték, kérték, aki máskor ennivalót vetett gondos kezekkel.

Ugatott a kutya is, de az ő hangjára sem mozdult senki.

Estétől késő éjszakáig Alfalú csendjét csak ez zavarta.

Aztán ütött az óra. Keményen verte ki: *alea jacta est!* . . . és szomorúan.

Alfalú sötét éjjelére éjjel után a vörös lángú fátylak beleégtek. A piactéren az éjszakát lángok fényére változtatták át. Ide jöttek vissza a trénszekerek nagy zörgéssel.

Az ágyú is beledördült. Ez volt az első, megremegtető hang, amely bejárta egész Gyergyót.

Szombaton reggel feljött a nap, de szelid, jóságos biztatása tekintetéből kimaradt. Sugarai is hidegebbek lettek. Nem mosolygott. Úgy tett, mintha szomorú arcát a hegyek mögé akarta volna előlünk elrejtetni. Nem akart egészen bennünket elszomorítani

ban, az a rémkép, hogy elveszítjük e drága földet, hogy az uralkodják majd fölöttünk, ki ily orvul semmisítette meg egy egész ország rész boldogságát, tett földönfutóvá máriól-holnapra 3–400 000 embert, ily szenvedésnek, sőt halálnak dobott martalékul annyi ártatlan gyermeket . . . e tudat, e gondolat megfoszt minden lelki képességünkben.

Telnek a napok . . . kitudja hány? Mióta jövünk? Egyik falut a másik után hagyjuk el . . . már a harmadik megyébe értünk, sehol kath. templom! Oh mennyire epedtünk az Úr Jézus után, egy tabernaculum után, hol leborulva, erőért esedezünk. Éreztük, hogy ott tudnánk ismét imádkozni.

Egy magas hegytetőre érünk, gyönyörű panorama nyílik meg előttünk, 5–6 falú látszik egymás sorjában, kérdezzük nevüket: Szent Péter, Szent Pál, Szent Márton stb. . . . mindet ural egy—egy templom, messzire látszik, de nem keresztek, csak gomb van a toronyon. Szomorkodva nézzük, ezek hajdan mind kath. falvak voltak!

(Folytatjuk.)

Az ég reggeli fénye is olyan mosott, beteges volt. Látszott rajta is az éjszaka szomorú eseménye.

A magas bércek is mereven állottak. Róluk sem sugárzott semmi felénk.

A pacsíra sem szállt magasra. Imáját a földön meghuzódva csendesen, bánattal susogta.

A fecskék alatt sem hajlott meg a husszú sürgöny drót. Nem csicseregtek. Ők is elhuzódtak, mert egészen elromlott ez az augusztusi reggel.

Az óra is ketyegésében akadozott, mert könnyed járására reáesett a nehéz súly.

A harang megszólott. Azzal az egynehánnyal a templomba megegyeszer összejöttünk.

Könnyes volt a szem. Forró az ima, akár csak megelőző este, amikor Mária harangszó után az örök mécses és a két szál gyertya bánatos pislogása mellett az Úr is az oltárról elköltözött.

Imánk után jött a szóztalan sírás. A templom ilyen meleg soha sem volt talán.

Délben is szólott még egyszer a harang. Ezt is én huztam el. Az egynehány ujra ott térdepelt a harang lába mellett.

Ilyen sírva összenyomott imázó kezekre talán a jó Isten is osztozó szomorú szemmel tekintett le.

Alfalú szép nagy harangja többé már nem sírt. Este nem huzta meg senki.

A karcú toronyban érces nyelvére a fájdalom lakatja reáesett. Így is suttogta, nem hagyta el a szomorú csillagok könnyezése mellett:

Üdvözlégy Mária! . . .

A torony lábához az az egynehány sem jött már el. Otthon állott térdre, otthon sírta el:

— Uram légy velünk!

— Uram ne hagyj el!

Látogatás Csikszeredában.

A csikszeredai főgimnáziumi igazgató úti naplójából
(Folytatás.)

A fő bejárat egyik kulcsa nálam van, de a nélkül is bejuthattam volna; az alagsorban elhelyezett szolgálások ablakai tárva, a hátsó udvar felől a mellékajtóknak nyitva. Belépek; az előtér tiszta, a földszinti folyosó és lépcsőház egészen rendes. Csak az órarend tábláján látok valami feliratot: „Mihályi Viktor érsek tulajdona.”

Jobbról legelől találom a tanári tanácskozót. Füzetek, papírlapok hevernek a földön és Petőfi arcképe az ébenfa keretből eltűnt. Egyéb semmi. Megyek tovább. Az ifjúsági könyvtár mindkét ajtója érintetlen. Szép. Jön az igazgatói iroda. Mi van a levéltárral, a névkönyvekkel s a fontos okmányokkal? Mindez rendben. Hála Istennek! Ezek miatt aggódtam. X. Pius képe a falon, érintetlen; de királyunk ő felségének díszes nagyképe a földön, szemei kiszűrve és mellén valami csunya szitkozódás oláh nyelven. Butorzatból semmi sem hiányzik; de oda van a falról Mendnyánszkyknak „Őszi eső” c. 900 koronás olajfestménye és a villanos óra. A tűzmentes pénzszekrény ép. Lakásomon a butorzat ép, az edények egy része megvan; köny-

veimnek sem történt nagyobb bátódása, csak helyök-rendjök némileg megváltozott és egy igen kedves angol imakönyvemnek „ájtatosság kertje” című kötetű táblája eltűnt. Olajfestményű képeimnek (tájképek) csak keretei hevernek a padlón. A többi képek érintetlenek. Egyik asztalom két fiókja tömve volt rózsaszírommal: öt évi rózsatermés emléke. Egy levél sincs belőle. Ugyan annak az asztalnak nagy fiókjában őriztem gimn. V. osztályos koromtól fogva írásban és nyomtatásban megmaradt dolgozataimat és jötevőim leveleit, továbbá egy széles szalaggal leköttött dobozban anyámnak „Lelkifegyver” c. búkiá táblás imakönyvét, azt a szentelt viaszgyertyát, melyet halálos óráján a kezében tartott és a Mária-társulatba való felvételem diákkori drága emlékeit. Fájdalom, már ezek sincsenek. Ruháimból, ágy- és fehérműmüimből, szőnyeg- és függönyökből sem maradt semmi. Végig jártam ezután az I. és II. emeletet s a pinchehelyiségeket. Az I. emeleti folyosón matrácok, idegen párnák és paplanok hevernek sorban. Úgy látszik tisztai szállás volt. A kápolna rendben, a sekrestye felszerelése érintetlen; de hiányzanak az oltárról az abroszok, továbbá a szép oltár szőnyegek, a fátylavivők diszköpenyei, a miniszterruhák és a plüs szőszéktakaró. Összekuszálva találom a tanári könyvtárt, a rajz-, természetrajz- és természettani szertárt. A vegyi szerek szekrényében gyűlés is volt, de — úgy látszik — a becsületes fosztogatók idejében eloltották. Hálával gondolok azokra az urakra, akik zárt ajtón behatoltak a régiség- és éremtár helyiségébe. Egy-két régi rossz puskát elemeltek, de a szakszerűen rendezett éremtárt nem bántották; pedig a bronz és ezüst nyers anyaga is jelentékeny értéket képvisel. Elismerés illeti az ajtókat feltörőit (az igazgatói irodánál, a régiségtárnál és egyik raktárban), hogy ajtókon csak erőszaknak és nem romboló szándéknak hagyták nyomaikat.

Az udvaron és a pinchehelyiségekben az 1916/17. tanévre bevásárolt fűtőanyag (szén és fa) — közel 4000 kor. értékben — meg van. Nemcsak megnyugvásomra, de nagy öröme szolgál.

Van itt szomorúságra elég ok; de — hála a jóságos Égnek — sokkal kevesebb, mint a mennyire egy ellenséges invázió és annak visszaverése után gondolni lehetett. Ennél fogva megnyugvással, s mondhatom örömmel tértem vissza a városba. De az öröm kelyhébe ismét öröm cseppent. Amíg a polgármesterrel ebéd után néztünk, valaki a polgármester lakásán bezúgta a verendáról az ablakot, feltárta annak szárnyait s úti táskáinkat felmetszette. Táskáimban volt fehérmű, utazáshoz szükséges apróságok és egy gyermek korom óta őrzött közönséges írha erszény s ebben IX. Pius pápának egy piciny ezüstpénze, néhány Máriás ezüst huszas, három darab nemzeti címeres ezüst forintos, három darab 10 koronás magyar arany és apró háborus emlékek. Ettől is megfosztottak. Polgármesteremnek néhány galléron kívül csak annyija maradt, a mennyi rajta volt. Futunk a csendőrséghez, jelentést teszünk, a helyőrségi parancsnokságnál; jegyzőkönyvet vesznek fel s motozást rendeznek egy közelben időző munkásosztagnál. De

mi a kárral maradtunk; de a kárnál is jobban bántott az a gondolat, hogy nem az ellenség ütötte szívünkön a végső és legfájdalmasabb sebet.

Az a fájó gondolat zaklatta egész éjjel idegzetünket. Álom alig jött szemünkre. Elborzadtunk az emberek romlottságán. Utálattal néztük a jelent és reggel sietve ragadtuk meg az első alkalmat, hogy útnak-utát a Hargita felé vegyünk.

Két nap utazás után — kocsin és vonaton visszaérkeztem Kolozsvárra.

Szerencsére főpásztoromat még ott találom. A Klinikának szegényes és kevés kényelmet nyújtó „Apácalakás”-án van a szállása. Neki való hely. Senkinek sincs a betegek vigasztalása iránt olyan érzéke, mint a mi kegyelmes atyánknak. Ő ebben specialista. Orvosok, ápolók örülnek megjelenésének. A lelki vigasz gyógyít s megkönnyíti a környezet munkáját. De nem zárkózik el mások elöl sem. A kis kápolna sekrestyéje egy kis újkori Betsaida: ide sietnek a lelki vakok, bépkölkösök, inaszkadtk, a bátor hitvallók és félénk Nikodémusok és gyógyulást találnak.

Íde siettem én is. Még fel sem nyitottam a számat, s már acromról biztos profetai érzéssel leolvasta, hogy Csikszere-dában nincs nagy baj. Boldogító leereszkedéssel, kedves szokása szerint átölelt, maga mellett helyet mutatott s a részletekre is kiterjedő érdeklődéssel hallgatta jelentésemet. (Vége.)

H I R E K.

— **Katona kispapok.** A gyulafehérvári püspöki papnevelő intézet gimnázista növendékei közül eddig 15-öt hívtak be katonai szolgálatra. Nagybő része már zászlós; meghalt közülük Kajtár Lukács. Brassó melletti csatában súlyos sebet kapott és a vonaton míg szállították a segesvári kórházba, nem lévén orvosi segítség, elvérzett. Segesvárt temette el a segesvári al-esperes-plebános. A teológusok közül önként mentek a harctérre: Vinczeffy Pál, ki megszerezte a kisézés érdmet, az orosz-legyelországi csatákban hősi halált halt. Opra János és Bíró Dénes II. évet végzett teológusok, jelenleg kiképzés alatt vannak.

— **A „Karitás”-ra** ujabban Pethő Piroska 3 kor., Névtelen 6 koronát adott. Isten fizesse.

— **A székelyudvarhelyi** róm. kath. főgimn. igazgatója székelyre visszatért és a tanév megkezdését annak idején a lapok utján fogja közölni.

— **A sz. Ferenc-rendi nővérek nagy-szebeni** elemi és polgári iskolai tanítónő-képző intézete növendékeit ez uton is értesíti az igazgatóság, hogy az intézetben f. évi november hó 15-én megkezdődött az iskolai év.

— **A gyulafehérvári róm. kath. egyházkö-zség** f. év november hó 19-én, d. e. 11 órakor, a városház termében közgyűlést tart, melynek tárgyai: a november hó 21-én tartandó esperes-kerületi világi státusgyűlési képviselő választásra egy hitközség megbízott kiküldése. A közgyűlés tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

— **A hadiárvakért.** Az Országos Katolikus Szövetség hadiárva alapja és árva-háza javára Zichy János gróf ujabban

ismét ezer koronát adományozott, amellyel az erre a célra gyűjtött adakozások összege 116543 K 92 fillérre nőtt.

— **Gyulafehérvár szab. kir. város ta-nácsa** közhírré teszi, hogy az 1916. évi orsz. beteg ápolási pótadó kivételisi sajstrom a városi adóhivatal helyiségében 8 napi közszemlére kitétetett, hol az érdeklődők a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik és esetleges fellebbezéseiket is beadhatják. Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsától, 1916. évi november hó 5-én. Dr. R o s k a Miklós, polgármester.

— **Honnan lehet rokkant katonát mun-kára kérni?** a) A m. kir. Rokkantügyi hivatal budapesti dunabalparti rokkant iskolája. b) A m. kir. Rokkantügyi hivatal budapesti császárfüdüi intézete. c) A m. kir. Rokkantügyi hivatal Timót-utcai utókezelő gyógyintézete (Socialis iroda). d) A m. kir. Rokkantügyi hivatal pozsonyi intézete. e) A m. kir. Rokkantügyi hivatal kassai intézete. f) A m. kir. Rokkantügyi hivatal kolozsvári intézete. g) A m. kir. Rokkantügyi hivatal sátoralrajuhelyi intézete. h) A m. kir. Rokkantügyi hivatal besztercebányai különleges kórháza. i) A m. kir. Rokkantügyi hivatal rózsashegyi különleges kórháza. j) A m. kir. Rokkantügyi hivatal debreceni ipari irányú rokkant iskolája. k) A m. kir. Rokkantügyi hivatal kalocsai rokkant iskolája. l) A m. kir. Rokkantügyi hivatal temesvári intézete (Az intézet tervezés alatt áll a munkaközvetítő csak később állítatik fel.) m) A m. kir. Rokkantügyi hivatal szegedi rokkant iskolája kapcsolatosan Szeged szabad kir. város munkaközvetítő bizottságával. n) A m. kir. Rokkantügyi hivatal aradi rokkant iskolája (Az intézet tervezés alatt áll a munkaközvetítő csak később állítatik fel.) A hadsereg kötelékéből már elbocsátott s otthonjukban tartózkodó rokkant katonák munkaközvetítésért (Az országos gondozó szervezet megalakulásáig és annak az egész ország területén való életbeléptetéséig) a m. kir. Rokkantügyi hivatal központi munkaközvetítő-jéhez vagy a hivatal intézeteiben felállított munkaközvetítőkhöz fordulhatnak.

IRODALOM.

Kis Pajtás. A Regnum Marianum kitéző gyermeklapja legújabb száma ismét a tanulságos és érdekes cikkek egész sokaságát közli. A gazdag tartalomról kiemeljük: Csíste Károly kedves meséjét a keserű orvosságról, Krónikás nagyapó

aktuális legendáját sz. László erdélyi harcairól, Gombos Albin józsu diákregényét Hájas Mukiról és G. Miklósy Ilona bájos leányregényét Halászek Marikájáról. A kiadóhivatal (Budapest, VII. Damjanich-u. 50.) kívánatra szívesen küld ingyen mutatvány-számot. Egész évi előfizetési díj: 4 kor.

A rokitnői mocsarakban címmel új háborus könyv hagyta el a sajtót. Szerzője Pogány Kázmér. A háború kitörése óta Pogány Kázmér a kanizsai 20-as honvédekkel harcol. Harmadik esztendeje, hogy fegyverrel cserélte fel az újságíró eleven tollát s amíg mindannak tanuja volt, amit kitűnően megirt könyvében elénk hoz, a póttartalékos író vítezségi éremmel kitüntetett hadnaggyá változott. Pogány Kázmérnak, az írőkatonának kötetek a háborús irodalom legkiválóbb terméseinek egyike, amely megérdemli, hogy nagyon sokan forgassák lapjait. Ára 3 korona. A Haranghy Jenő művészi címlapjával díszített könyv minden hazai könyvkereskedésben, valamint az Élet Irodalmi és Nyomdai R.-T.-nál (Fehérvári-út 15.) kapható.

A Katolikus intézmények és egyesületek címtára. A XI. és XII. Országos Katolikus Nagygyűlés az egész ország területén lévő valamennyi katolikus egyesület és intézménynek címtárban való összeírását határozta el. Az Országos Katolikus Szövetség, mint a nagygyűlések határozatainak hivatalos végrehajtója ezt a nagy körültekintést és fáradságot igénylő munkát elvégezte és a címtár, 60 ivre terjedő vas-kötetben most hagyta el a sajtót. A könyv két részre oszlik: az első rész ismereti az országos jellegű vagy különös rendeltetésű társadalmi egyesületek célját és működését, a második rész pedig egyházmegyénként és esperesi kerületenként sorolja fel az egyes plébániák területén lévő intézményeket és egyesületeket. Ez a munka mindenesetre hézagot pótló, mert kellő tájékoztatást nyújt egyrészt a katolikus társadalomnak a különböző feladatok szerint való elágazó szervezkedéséről, másrészt pedig teljes részletességgel mutatja meg, hogy az ország legkisebb községében is milyen eredményre vezetett ez a szervezkedés. A kötet ára 10 korona és megrendelhető az Országos Katolikus Szövetségnél (Budapest IV. Ferenciek-tere 7. III. lépcső 1. melet 8.)

Használjunk hadisegély postabélyegét!

„PERPETUUM“

egyetlen barnaszénnel fűthető folytonégo kályha. A jelenkor legjobb kályhája! Legtakarékosabb fűtés! Teljesen szagtalan! Éjjel-nappal egyenletes kellemes meleg!

Pontosan szabályozható hőmérséglet!

Nincs korom! Nincs salak! Nincs por! Nincs kezelés!

Évenként csak egyszer kell befűteni!

HIRSCH és FRANK

Budapest-Salgótarjáni gépgyár és vasöntő r. t.

BUDAPEST, VI., Aréna-út 128.

Egyházi nyomtatványok jegyzéke.

A főtisztelendő papság becses figyelmébe ajánlja raktárát következő nyomtatványok- és cikkekben:

Januári Relációk.

- I. sz. Reláció Apographa et tabellaris conspectus Matricularum. rsz. 365.
 II. sz. Reláció: Kegyescéli adományok. rsz. 366.
 II. sz. Reláció: U. ez. esp. részére. rsz. 367.
 III. sz. Reláció. Az elmúlt évben tett új alapítványokról rsz. 368.
 IV. sz. Reláció. Az elmúlt évben szerzett új ingatlanokról. rsz. 369.

Februári Relációk:

- V. Reláció. Ehez tartoznak:
 1. Pénztári napló, küli, rsz. 370, ive 6 f. ugyanaz beliv, rsz. 370b, ive 6 f.
 2. Rovatos kimutatás az egyház jövedelmező alaptökeiről kül- és beliv rsz. 371 k. és 371 b. ive 8 f.
 3. Lettár, kül- és beliv rsz. 372, 372b. 8 f.
 4. Kimutatás az év végén vagyoni állapotról kül- és beliv rsz. 374-b. 10 f.
 VI. Reláció. Nyugdíjalap, kiegészítőalap részére szóló befizetések, rsz. 375 6 f. (Csak esperesek részére.)

Márciusban Reláció nincsen előírva.

Áprilisi Reláció.

- VII. Reláció. Papi húsvéti lelkigyakorlatokról szóló jelentés, rsz. 376. 6 f. (Csak esperesek részére.)

Májusban Reláció nincsen előírva.

Juniusi Relációk.

- VIII. Reláció: Első áldozásról s a húsvéti időben végzett gyónásokról szóló kimutatás. Rsz. 377.
 VIII. Reláció: (U. e. esp. részére, rsz. 378.
 IX. Reláció: Tavaszai koronagyűlés jegyzőkönyve. rsz. 379. (Csak esperesek részére.)

Juliusi Relációk.

- X. Reláció: Iskol. szülő jelentés. rsz. 380.
 X. Reláció (B. I.): Függyerm. isk. kimut. Esperesek részére rsz. 408.
 X. Reláció (B. II.) Leánygyerm. isk. kimut. Esp. r. rsz. 409.
 XI. Reláció: Hitoktat. szülő jel. rsz. 381.
 XI. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 382.

Augusztusi Reláció.

- XII. Reláció: Kath. egyesületekről szóló jelentés, rsz. 383.
 XII. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 384.

Szeptemberi Reláció.

- XIII. Reláció: Plebániái schematismusi adatok. rsz. 385.
 XIV. Reláció: Szerzetesházak schem. adatok. (Csak házfőnökök r. rsz. 386.)

Novemberi Reláció.

- XV. Reláció: Őszi koronagyűlés jzkv. Csak esperesek r. rsz. 387.

Decemberi Reláció.

- XVI. Reláció: Főesperesi látogatásról szóló jelentés. (Csak esp. r. rsz. 388.)
 Minden egyes Reláció nyomtatvány ára rendes viszonyok között 6 fillér, most azonban, a papir, nyersanyag és munka-

bér emelése folytán 8 fillérre kellett emelnünk.

Különléle egyházi nyomtatványok:

- Matricula Baptisatorum. Bel és külv. rsz. 389 b. és 389 k.
 Matricula Coniurandi. rsz. 390
 Matricula Copulatorum. rsz. 391.
 Eljegyzési anyakönyv. (Liber Sponsalium.) (Magyar ny.) rsz. 392.
 Matricula Conversorum. rsz. 393.
 Matricula Apostatorum. rsz. 394.
 Matricula Defunctorum. rsz. 395.
 Matricula Mixta Matrimonia. rsz. 396.
 A csupán polgári házasságot kötöttek anyakönyve. rsz. 397.
 Ügyviteli napló. 1 old. 10 tétel.) rsz. 398.
 Fentti nyomtatványoknak ive 12 fillér.
 Extractum Baptisat. drb. 6 fill. rsz. 399.
 Extr. Copulatorum. drb. 6 fill. rsz. 400.
 Extr. Defunctorum. drb. 6 fill. rsz. 402.
 Bérmaiási lap. 100. drb. 1.60 f. rsz. 402.
 Hirdetési bizonyítvány. drb. 2 f. rsz. 403.
 Idegen jegyesekről szóló értesítvény. drbja. 2 fillér. rsz. 404.
 Kötelezvény. (Kisebb tökérl.) (3 f.) 405.
 Kötelezvény. (Bekebelezésre.) (3 f.) 406.
 Szt. mise után végzendő ima. (10 f.) 407.
 Házialdás, a ház és családnak Jakab apostol szerint való lelki megáldás. 38×51 cm. nagyságú tablau, a Fájdalmas Szűz és sok Szentek képeivel ellátva. Fekete nyomásban. (Szinezve 2 kor.-val drágább.) ára: példányonként 60 f.
 Pecsétnyomó rézből, 4—6 kor.

Kaphatók: a Püsp. Lyc. Könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

A következő két új könyv fog legközelebb megjelenni:

A haború a z Argonekben

írta Kellermann Bernád.

„Az Alagut” világhíru szerzőjének meg-révó érdekességu könyve ez, mely az egész világháboru legnehezebb és leg-berzalmasabb harcainak leírását nyújtja. Ára 3 korona.

Megrendelhető: a Püsp. Lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

A megrohant Erdély

írta Pillisi Bajos. Ára 4 kor.

A népszerű haditudosító a román háboru kezdete óta járta Erdély harotereit és páratlan érdekességu fejezetekben írja le az első megrohantástól kezdve az erdélyi harcokat a sikeres tisztító hadjáratokig.

Fényképészeti cikkek!

gyári árban kaphatók!

Schäser Ferencz

o könyvkereskedésében Gyulafehérvárt. o

Fleischer János

(Keresztény katolikus cég.)
 egyházi ruha és reverenda szabó
 PÉCS, Ferenciek-utca 9. sz.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabási, minőségű és finoman kidolgozott reverendák és címádák, papi civil öltönyök előállítására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. Mindennemű egyházi ruhák: casulák pluvialék velumok, baldachinumok minisztráns ruhák zászlók, lobogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készítettnek.

Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem versenyképes minden pesti vagy bécsi céggel úgy szabászat, mint ár és minőség tekintetében. — Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltetnek. — Költségvetés és árjagyzék ingyen! Személyesen is megjelenek.

FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövödéje

WIEN,

Alapított 1833.

GUÁR:

VI., Webgasse 43.

600 alkalmazott.

Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpitszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

dus választékban, mindenféle és ó keresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árban történik

Miseruhák javítása eivállalatik.

Költségajánlat díjmentes.

A szerkesztőségért felelős: Péter Anna.

Nyomtatott a Püspöki Lyceumi Könyvnyomdában (6. útca) Gyulafehérvárt.